

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222200219
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8222200219.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobkyne: O. I., R.. XX.XX.XXXX, D. J. XXX/XX, XXX XX W., právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448 proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpenej: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a iné, takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že úver poskytnutý na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, je bezúročný a bez poplatkov.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti I. Základné podmienky, v znení: „Poplatok za správu Úveru: 50 Sk, mesačne.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 2., v znení: „Dižník vyhlasuje, že sa oboznámil s VOP a Úverovými podmienkami, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so Sadzobníkom a súhlasí s ním.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 4., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 3.2.2022 žalobkyňa žiadala, aby súd určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň žiadala určiť, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti I. Základné podmienky, v znení: „Poplatok za správu Úveru: 50 Sk, mesačne.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 2., v znení: „Dižník vyhlasuje, že sa oboznámil s VOP a Úverovými podmienkami, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so Sadzobníkom

a súhlasí s ním.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a tiež, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 4., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným som uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX (ďalej aj „zmluva“). Predmetom Zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 33 000, Sk (1 095,40 eura), ktorý sa zaviazala žalovanému zaplatiť v 50 mesačných splátkach vo výške 874,- Sk (29,01 eura). V zmluve bola uvedená konečná splatnosť úveru 20.02.2011, ročná úroková sadzba vo výške 17,30 % a RPMN vo výške 9,78 %. Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 9,78 %, keďže výška RPMN nemôže byť nižšia ako je výška ročnej úrokovej sadzby, v danom prípade 17,30 %. Uvedenie nesprávnej výšky RPMN má ten istý dôsledok ako neuvedenie RPMN. Úverová zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a/ a g/ zákona o spotrebiteľských úverov. Vo vzťahu k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poukázala na to, že na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru postačuje neuvedenie čo i len jednej z náležitostí zmluvy vyžadovaných zákonom. Ďalej uviedla, že zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, uvedenú v časti I. Základné podmienky, v znení: „Poplatok za správu Úveru: 50 Sk, mesačne.“ Žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a absenciou, zodpovedajúceho protiplnenia, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké plnenia a akého účelu ide. Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku, uvedenú v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 2., v znení: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil s VOP a Úverovými podmienkami, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so Sadzobníkom a súhlasí s ním.“ O neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky priamo vo vzťahu k žalovanému rozhodol Okresný súd Kežmarok, rozsudkom sp. zn. 9C/2/2014, zo dňa 16.09.2015, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20Co/41/2016, zo dňa 27.04.2017. Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku, uvedenú v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 4., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 21.2.2022 namietala jej procesnú neprípustnosť s tým, že žaloba o určenie právnej skutočnosti prichádza do úvahy výlučne v prípade, ak je výslovne pripustená (dovolená) osobitnou právnou normou. Vzhľadom na okolnosti prípadu a právneho vzťahu medzi stranami sporu podľa žalovanej ide však o typ žalobného návrhu, ktorý žiadna osobitná právna úprava nepripúšťa. Ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je normou, ktorá je aplikovateľná na právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou zákona. Aj voči žalobným návrhom na určenie neprijateľnosti rôznych zmluvných podmienok namietala ich procesnú neprípustnosť. Nemôže obstať ani procesná prípustnosť žalobných návrhov s poukazom na § 298 Civilného sporového poriadku. Nielen že odporuje výslovnému zneniu § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku, ktoré vyžaduje existenciu „osobitného predpisu“, čo Civilný sporový poriadok nie je, ale absentuje aj tvrdenie rozhodujúcich skutočností, ktoré sú nevyhnutné pre procesný úspech v intenciách individuálneho (ako opak abstraktného) spotrebiteľského sporu. V individuálnom spotrebiteľskom spore iniciovanom žalobou, ktorá je zásadne prostriedkom slúžiacim na ochranu konkrétneho ohrozeného alebo porušeného subjektívneho práva žalobcu (čl. 1 Základných princípov, § 131 Civilného sporového poriadku), prichádza do úvahy vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky iba v prípade, ak jej obsah akýmkoľvek spôsobom dopadá alebo má vplyv na právo, na ochranu ktorého je taký spor vedený. Žiadala žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

4. Žalobkyňa v replike uviedla, že žalovaná sa mylne domnieva, že podaná žaloba je neprípustná pre rozpor s ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Predmetná žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre mňa ako spotrebiteľa, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovanej ako dodávateľa uvádzať v zmluve všetky obligatórne náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. a nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky vo formulárových zmluvách, ako aj nekalých obchodných praktík pri ich uzatváraní. Konštatovanie žalovanej, že žalobou o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, neprijateľnosti zmluvných podmienok, nie je možné požadovať takéto určenie a pripustiť súdny prieskum neprijateľných

zmluvných podmienok, predstavuje popieranie jej práva na prístup k súdu a vyjadruje celkový vzťah žalovanej k rešpektovaniu ústavou garantovaného práva na súdnu a inú právnu ochranu ako aj princípu ochrany spotrebiteľa. Predmetná žaloba je okrem iného aj účinným prostriedkom dosiahnutia prevencie pred neustálym používaním nečestných podmienok vo formulárových spotrebiteľských zmluvách. Žalovaná v podstate vykladá ustanovenie § 137 CSP tak, ako keby tento uzákoňoval taxatívny výpočet možných žalôb, brániac spotrebiteľovi podať žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru alebo neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zákonodarca dokonca počíta, okrem iných alternatív, aj s alternatívou len určovacieho výroku už priamo v CSP v ust. § 298 CSP. Dostatočnú legitimitu na podanie určovacej žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ale aj iné určovacie žaloby s cieľom ochrany spotrebiteľa poskytuje už citované ust. § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ale aj § 53a ods. 1 OZ. Poukázala na ustanovenie § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z., v znení zák. č. 279/2017 Z. z., s účinnosťou od 01.01.2018, podľa ktorého: „Spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. 18ba).“ Poznámka pod čiarou k odkazu 18ba) znie: „18ba) § 137 ods. c) a d) Civilného sporového poriadku.“ Nemali by preto už byť žiadne pochybnosti o tom, že od 01.01.2018 sa môže spotrebiteľ pred súdom domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neprijateľnosti zmluvnej podmienky, keď to ustanovenie § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. výslovne umožňuje, a to práve s odkazom na § 137 CSP. Ustanovenie § 11 ods. 4, v znení novely č. 279/2017 Z. z., s účinnosťou od 01.01.2018, nemá prechodné ustanovenia. To znamená, že od účinnosti sa novela § 11 ods. 4, vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Je predsa zrejmé, že novelizovať bolo možné iba zákona č. 129/2010 Z.z. a nie už neúčinný zákon č. 258/2001 Z.z., ktorý bol zrušený práve zákonom č. 129/2010 Z.z.. Preto nároky vyplývajúce zo zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné považovať za nároky vzťahujúce sa aj na právne vzťahy vzniknuté ešte za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z.. Pre úplnosť však je potrebné zdôrazniť, že určovanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky malo oporu v zákone aj pred 01.01.2018, v zmysle § 137 CSP, § 298 CSP a v zmysle zák. č. 250/2007 Z. z. a § 53a OZ.

5. Z názorov žalovanej by vyplývalo, že určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok je len akýmsi vedľajším produktom iného spotrebiteľského sporu. V skutočnosti je však určovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnych spotrebiteľských sporoch hlavným prostriedkom a cieľom ochrany spotrebiteľov v EÚ. Inštitút abstraktnej kontroly v spotrebiteľských zmluvách podľa § 301 a nasl. CSP netvorí žiadnu prekážku pre individuálne súdne konania v spotrebiteľských veciach, a to či už so spotrebiteľom na strane žalobcu, alebo na strane žalovaného. Spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi ňou a žalovanou má bezpochyby tzv. formulárový charakter. Ide o vopred pripravenú predtlač žalovanej, do ktorej žalovaná dopisovala len jej údaje. Jej zmluvná voľnosť bola obmedzená len na dohodu o výške poskytnutého úveru, pričom všetky ostatné zmluvné podmienky predstavujú diktát dodávateľa bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah. Spotrebiteľskú zmluvu je potrebné podrobiť súdnej kontrole neprijateľných zmluvných podmienok. Pre správne posúdenie žalovaného poplatku je prvoradé správne posúdenie predmetného poplatku, čo svojim obsahom predstavuje, a to z toho hľadiska, či predstavuje hlavný predmet plnenia a primeranosť ceny, alebo ide o vedľajšie cenové dojednanie. Predmetná zmluvná podmienka nie je ničím iným, ako vedľajším cenovým dojednaním, ktoré podlieha súdnej kontrole neprijateľnosti aj vtedy, keď je vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. Ide o poplatok, ktorý je cieleň na skryté prenášanie skutočnej ceny služby do poplatkov. Podľa nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., odplata musí byť vyjadrená vždy v percentách, a to sa podľa nariadenia výslovne týka aj jednorazových plnení. Len pri dôslednom dodržaní tejto požiadavky spotrebiteľ vie, koľko percent z úveru veriteľovi zaplatí. Ak časť odplaty je uvedená v súlade s právnou normou v percentách a časť odplaty v rozpore s právnou normou pevnými sumami, spotrebiteľ nevie posúdiť výhodnosť, alebo nevýhodnosť úveru, v porovnaní s inými subjektami na finančnom trhu, ktoré transparentne uvádzajú odplatu v súlade s právnou normou len v percentách. Postup kombinovania vyjadrenia odplaty v percentách aj pevnou sumou, preto nie je ničím iným, ako nekalou obchodnou praktickou a takto vyjadrená odplata nie je určitá, jasná, ani zrozumiteľná. Predmetný poplatok je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a to podľa § 53 ods. 4 písm. t/ OZ, v zmysle ktorého za neprijateľné zmluvné podmienky sa považujú najmä ustanovenia, ktoré: „požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.“ Ak dodávateľ využíva poplatnenie konkrétnych úkonov alebo služieb, môže v zmysle § 53 ods. 4 písm. t/ OZ na spotrebiteľa prenášať len také nákladové bremeno, ktoré bude sledovať prospech spotrebiteľa v prevažnej miere. Ak poskytovateľ úveru má riadne s odbornou starostlivosťou poskytovať úvery, teda podnikáť podľa svojho licencovaného predmetu podnikania, nemôže poskytnúť úver bez jeho spracovania. Banka je povinná úver spracovať,

a je povinná z hľadiska predpisov upravujúcich účtovníctvo, úver spravovať. Ide o administratívne, účtovné, evidenčné a informačné činnosti, ktoré sú pre banku nevyhnutné na to, aby mohla spotrebiteľom poskytovať úvery. Je neoprávnená požiadavka, aby spotrebiteľ platil za niečo, čo je pre banku zákonná povinnosť. Nedôvodnosť takýchto poplatkov spočíva v tom, že bankou poskytované služby, spojené s úverom sú jej povinnosťou, vyplývajúcou z právnych predpisov a z povinnosti náležitej odbornej starostlivosti a bez spracovania úverov a ich správy by vôbec nemohla úvery poskytovať a už vôbec by si nemohla plniť povinnosti, ktoré jej ukladajú účtovné, daňové a odvodové povinnosti. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t/ OZ pritom ani nevyžaduje na posúdenie neprijateľnosti poplatkov žiadnu špecifikáciu služieb poskytnutých ako protihodnotu poplatkov, ale len splnenie podmienky, že ide o plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Čo sa týka poplatku za správu úveru, ako neprijateľnej zmluvnej podmienke, poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4Co/72/2016, z 24.09.2017, Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 23Co/301/2016, z 22.05.2017, Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 6Co/64/2016, z 27.4.2016. Žalovaná v spotrebiteľskej zmluve, ako ani vo svojom vyjadrení nijako neozrejmila, za čo mala predmetný poplatok uhrádzať, preto túto zmluvnú podmienku považuje za neurčitú a neprijateľnú. Za neprijateľnú podmienku je potrebné považovať aj podmienku uvádzanú v bode 4., časti II. Záverečné ustanovenia o uplatnení Obchodného zákonníka vo vzťahu k celému obsahu záväzkového vzťahu, keďže spotrebiteľ ju nemá možnosť ovplyvniť a spôsobuje jeho menej priaznivejšie postavenie. S uplatnením Obchodného zákonníka sú spojené viaceré inštitúty, ktoré zhoršujú postavenie spotrebiteľa v porovnaní s Občianskym zákonníkom. Z obsahu predmetnej zmluvnej podmienky v bode 2., časti II. Záverečné ustanovenia je zrejmé, že jej cieľom je obísť zákon a tým vyňať spotrebiteľa z režimu právnej ochrany noriem zameraných na ochranu práv spotrebiteľa obsiahnutých v Občianskom zákonníku. Uvedená zmluvná podmienka je v priamom rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý je materiálnym korektívom, kogentným imperatívom a operatívom dobrých mravov neprípúšťajúcim dohodnúť so spotrebiteľom menej výhodné zmluvné postavenia ako mu garantuje Občiansky zákonník a Zákon o ochrane spotrebiteľa. Vo vzťahu k žalovanej poukázala aj na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie číslo I. zo dňa 24.03.2014.

6. Žalovaná v duplike opäť argumentovala tým, že podľa jej názoru ide o retroaktívnu aplikáciu právnych noriem. Námitka procesnej neprípustnosti vo vzťahu k žalobným návrhom na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bola primárne uplatnená ako nesúhlas, aby sa v rámci individuálneho spotrebiteľského sporu akákoľvek zmluvná podmienka posudzovala abstraktne, bez zreteľa na okolnosti konkrétneho prípadu a bez premostenia na konkrétne subjektívne právo žalobcu, o ochranu ktorého má ísť. Zdôrazňovala neprípustnosť súdneho prieskumu zmluvného dojednanie o poplatku ako takého. Samotnému prieskumu spotrebiteľskej prijateľnosti zmluvného dojednanie musí podľa žalovanej predchádzať ustálenie, či je taký prieskum vôbec dovolený, teda či nie je prítomná niektorá zo zákonom výslovne aprobovaných okolností, ktorá vylučuje podrobiť zmluvnú podmienku testu prijateľnosti. V prípade žalobkyňou namietaného zmluvného dojednanie o poplatku za správu úveru pritom takáto výlučka nepochybne existuje - ide o cenové dojednanie. K špecifickému žalobnému argumentu, že za daný poplatok nebolo poskytnuté „reálne plnenie“, poukázala na to, že táto okolnosť nemôže sama osebe založiť dovolenosť prieskumu prijateľnosti. Pokiaľ ide o neprijateľnosť zmluvného dojednanie o tom, že „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, ak by totiž tohto zmluvného dojednanie o voľbe Obchodného zákonníka nebolo, stále by pôsobilo jednak ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktoré zmluvu o úvere radí medzi tzv. absolútne obchody, ako aj ustanovenie § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré bez akejkoľvek limitácie umožňuje dohodu zmluvných strán (vrátane spotrebiteľov), že sa ich záväzkový vzťah spravuje týmto zákonom. Čo do posledného určovacieho návrhu, smerujúceho proti vyhláseniu o oboznámení sa dlžníka s obchodnými podmienkami, aj tu musí primárne pôsobiť námitka neprípustnej retroaktivity.

7. Súd nariadil pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 10.6.2022. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žalôb, ich príloh, a to žaloba na č.l. 1-4, zmluva o splátkovom úvere na č.l. 5, rozhodnutia súdov na č.l. 6-62, vyjadrenie k žalobe na č.l. 76-83, replika na č.l. 90-97, k nej pripojené rozhodnutia na č.l. 98-102, vyjadrenie žalovaného na č.l. 109-117, 119-127, námietka proti procesnému postupu súdu na č.l. 131-132, prednesmi právnych zástupcov strán sporu na pojednávaní, ako aj s ďalšími listinami, ktoré sú súčasťou spisu.

8. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že žalobkyňa so žalovanou dňa X.X.XXXX uzavreli zmluvu o splátkovom úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 33.000 Sk. Žalovaná sa zaviazala

uvedený úver splácať v 60. mesačných splátkach vo výške 874 Sk. Okrem toho v zmluve si strany dohodli konečnú splatnosť úveru na deň 20.2.2011, ročnú úrokovú sadzbu vo výške 17,30 % a RPMN vo výške 9,78 %. Zmluva obsahovala zmluvnú podmienku uvedenú v časti I. Základné podmienky, v znení: „Poplatok za správu Úveru: 50 Sk, mesačne, ďalej zmluvnú podmienku v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 2., v znení: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil s VOP a Úverovými podmienkami, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so Sadzobníkom a súhlasí s ním.“ a tiež zmluvnú podmienku v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 4., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“

9. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

10. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy dňa X.X.XXXX (ďalej aj „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa, c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví, d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu, e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi, f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú, g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty, h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli, i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

13. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 279/2017 Z.z. spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.18ba) Poznámka pod čiarou k odkazu 18ba): „18ba) § 137 ods. c) a d) Civilného sporového poriadku.“

14. Podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva

z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

15. Podľa § 298 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

16. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶) obsahuje najmä a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušľach výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť, b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby, d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom, e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, f) meno a adresu spotrebiteľa, g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

17. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Podľa článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

19. Podľa článku 7 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

20. Súd konštatuje, že medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvného vzťahu, ani výška poskytnutého úveru. Spornou je podľa žalovanej prípustnosť podania žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj prieskum spotrebiteľskej prijateľnosti/neprijateľnosti podmienok v individuálnom spotrebiteľskom spore. Spornými boli aj tvrdenia žalobkyne o tom, že úver pre nedostatok v zmluve je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Túto skutočnosť popierala žalovaná s tvrdením, že zmluva obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti a neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky.

21. Súd považoval za nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov týchto zmlúv, že predmetné zmluvné vzťahy sú vzťahmi spotrebiteľskými, keďže žalovaná ako veriteľ (dodávateľ) pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrela predmetnú zmluvu ako banka so žalobkyňou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalobkyne v zmluvách identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom, občianskym preukazom). Zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

22. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

23. Súd sa s námietkou prípustnosti žaloby vysporiadava nasledovne uvádzajúc, že naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky je daný priamo v § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa a vyplýva aj z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (k tomu pozri napr. aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/26/2016 zo dňa 28.2.2017). Okrem toho súd poukazuje na § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Poznámka pod čiarou k odkazu 18ba) poukazuje na § 137 písm. c) a d) CSP. Vychádzajúc z uvedeného súd zastáva názor, že na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru nie je spotrebiteľ viazaný povinnosťou preukazovať naliehavý právny záujem.

24. Opakujúc sa na margo námietky žalovanej ohľadom zákazu retroaktivity rezultujúc zo základných pravidiel teórie práva, majú za to, že v danom prípade ide o procesný predpis, a rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR (nepravá retroaktivita možná, ak to odôvodňujú „závažné dôvody všeobecného záujmu“ a ak prípadné zásahy ustanovené novou právnou úpravou rešpektujú aj princíp proporcionality (napr. PL. ÚS 67/07, tiež pozri článok C. N.: K rozsahu ochrany majetkových práv podľa Úmluvy o ochrane ľudských práv a základných svobod a k zákazu retroaktivity právnych norem, Právni fórum 2005/3)), súd má za to, že spomenuté ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. s odkazom na § 137 ods. c) a d) CSP umožňuje spotrebiteľovi domáhať sa určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a rovnako tak neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve.

25. Ďalej súd v uvedenom smere odkazuje na rozhodnutie uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018 citujúc: „V preskúmvanej veci dovolateľ opodstatnene namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Táto nesprávnosť bola daná posudzovaním veci podľa nesprávnej právnej normy, a to podľa ustanovenia § 137 písm. c) C. s. p., ktorého použitie v danej veci neprichádzalo do úvahy. Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. (predtým v zmysle § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku). K tomuto právnemu záveru dospel aktuálne najvyšší súd už v rozhodnutí z 28. februára 2019 sp. zn. 6 Cdo 127/2017, v ktorom uviedol, že ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má

podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Vychádza totiž z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Kladným rozhodnutím o takejto žalobe sa priamo nedeklaruje (ne)existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Možno ju uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy a odlišným je aj účel, ktorému má slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky). Žaloba o vyslovenie, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, je osobitným právnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa, a to obdobne, ako je napríklad v prípadoch ochrany pred diskrimináciou považovaná za takýto osobitný právny prostriedok ochrany práva žaloba o vyslovenie, že bolo porušené právo žalobcu na rovnaké zaobchádzanie, alebo v prípadoch ochrany osobnostných práv žaloba o vyslovenie, že určitý výrok je nepravdivý, resp., že bolo určitým spôsobom neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv. Povaha takejto žaloby ako osobitného právneho prostriedku ochrany spotrebiteľa (a teda nie ako určovacej žaloby) bola naznačená už v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 14. septembra 2016 sp. zn. 6 Cdo 389/2015. V tomto rozhodnutí najvyšší súd v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, konštatoval, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.“

26. Podľa bodu 70. rozsudku SD EÚ, sp. zn. C-143/13, z 26.02.2015, zmluvné podmienky musia byť v každom prípade posúdené z hľadiska ich prípadnej nekalej povahy, ak by sa malo konštatovať, že nie sú formulované jasne a zrozumiteľne. Úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu pri úvere, predstavujú za hlavný predmet plnenia úroky, so synonymami cena úveru, odplata za úver. Je potom otázne, čo je v predmetnej veci cenou úveru, keď zaň má spotrebiteľ platiť úrok za poskytnutie úveru aj poplatok za správu úveru. Ide o nekalú obchodnú praktiku, ako opticky znížiť percentuálne ročné vyjadrenie ceny úveru. Nakoľko je vyjadrenie ceny úveru, v časti poplatku neurčité a nezrozumiteľné, podlieha súdnej kontrole neprijateľnosti a je podľa môjho názoru neprijateľné. Zrozumiteľná je len odplata za poskytnutie úveru, vyjadrená ročným úrokom. Je potrebné zdôrazniť, že platná právna úprava na území SR (§ 2 písm. a/ zák. č. 258/2001 Z. z. účinného do 10.6.2010 a § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. účinného od 11.6.2010), ktorá má svoj základ v predpisoch EÚ používa výlučne termín spotrebiteľský úver, pod ktorý spadá dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby, alebo v inej právnej forme resp. obdobnej finančnej pomoci. Z uvedeného vyplýva názor, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere bez ohľadu na formu a typ spotrebiteľského úveru, sa vždy spravuje špeciálnymi ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a podporne OZ.

27. V rozhodnutí R 68/2013 najvyšší súd uvádza, že v spotrebiteľských veciach klasická rímska právna zásada „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“) v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu - princípu ochrany práv spotrebiteľa.

28. „Podľa dovolacieho súdu v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitímáciu. Žalobcovia preto aj v prípade, že nárok uplatnili žalobou po zániku záväzkového 6 právneho vzťahu, sú nositeľmi hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda majú v predmetnom spore vecnú aktívnu legitímáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi

domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“).“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019)

29. „Zavedenie osobitného konania podľa § 301 C. s. p. neznamená, že spotrebiteľ sa nemôže domáhať neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti C. s. p. zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. C. s. p. len s účinkami inter partes.“ (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Ndc 20/2016 zo dňa 23.01.2017)

30. Ak je spotrebiteľovi umožnené domáhať sa svojho práva do budúcnosti napr. uplatnením si vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného alebo žiadať primeraného finančného zadosťučinenia, je namieste aj predmetná žaloba o vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Je len na spotrebiteľovi, ktoré právo si zvolí, resp. ktoré právo z viacerých práv použije. Na primerané finančné zadosťučinenie (relutárna satisfakcia) zákon explicitne vyžaduje úspech spotrebiteľa pred súdom. Niet žiadneho dôvodu z okruhu úspešne vedených vecí pred súdom vylučovať práve rozsudok o neplatnosti niektorej zmluvnej podmienky, ak ju spôsobil dodávateľ pri zanedbaní povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou (§ 7 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa). Za porušenie povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou treba považovať aj používanie neprijateľných zmluvných podmienok (§ 3 ods. 3 ZOS, § 53 ods. 1 OZ), nekalých obchodných praktík (§ 7 a nasl. zákona o ochrane spotrebiteľa), ale aj iné porušenie práv spotrebiteľa (viď uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/220/2012 z 30.08.2013). Ak spotrebiteľ sleduje dosiahnutie právnej istoty v otázke, či je zmluvná podmienka neprijateľná, môže sa na súde domáhať žalobou určenia jej neprijateľnosti. Právna istota v takejto záležitosti je dôležitá a dosiahnutie takejto právnej istoty by nemalo byť podmieňované (kumulatívne) uplatnením, či už náhrady škody, bezdôvodného obohatenia alebo primeraného finančného zadosťučinenia. Inými slovami povedané, nemožno spotrebiteľa nútiť do uplatňovania takýchto plnení pri jeho snahe dosiahnuť právnu istotu čo do (ne)záväznosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti.

31. Súd v zhode s názorom Krajského súdu v Prešove (viď rozsudok sp. zn. 15CoCsp/23/2020 zo dňa 11.2.2021) zastáva názor, že spotrebiteľ má právo domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky aj bez kumulatívneho uplatnenia nároku na plnenie z dôvodu neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Uvedené právo predpokladá ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č.250/2007 Zz. o ochrane spotrebiteľa („ZoS“), podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách a tejto ochrany sa môže domáhať na súde (§ 3 ods.5). Aj gramatický výklad ustanovenia § 53a OZ predpokladá takéto určenie dokonca „v prvej línii“ a ďalšie spôsoby ochrany „na plnenie“ sú evidentne alternatívami (arg. slovo „alebo“). Explicitné zakotvenie tohto práva do ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č.129/2010 Zz. súvisí len s tým, aby sa odstránili akékoľvek pochybnosti o možnostiach spotrebiteľa podať žalobu o neplatnosť zmluvy (čiastočnej neplatnosti „...et minor“). Princípiálne nemožno nútiť žiadneho spotrebiteľa sledujúceho právnu istotu, aby sa domáhal reštitučného plnenia kumulatívne popri určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

32. V uvedených záveroch je obsiahnutý aj praktický význam žaloby, ktorý namietala žalovaná v tomto prípade určovacího výroku o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neprijateľnosti podmienok, pričom uvedený výrok o vyslovení bezúročnosti a bezpoplatkovosti má praktický význam a predstavuje pre žalobkyňu konzekvencie spojené s dosiahnutím právnej istoty s prípadnou možnosťou uplatňovania ďalších svojich iných spotrebiteľských nárokov.

33. Súd mal preukázané, že žalobkyňa ako dlžníka a žalovaná ako banka uzavreli dňa X.X.XXXX Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 33.000 Sk, ktorý sa žalobkyňa zaviazala žalovanej zaplatiť v 60 mesačných splátkach vo výške 874 Sk, s konečnou splatnosťou úveru dňa 20.2.2011, s úrokovou sadzbou vo výške 17,30 %, RPMN vo výške 9,78 %, dátumom prvej splátky dňa 20.3.2006, splatnosťou každej ďalšej splátky k 20. dňu v kalendárnom mesiaci. Žalovaná ako banka je dlhoročným poskytovateľom spotrebiteľských úverov. Je nepochybné, že ako podnikateľ v tejto oblasti je povinná koncipovať zmluvné dojednania v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Z § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch jednoznačne vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať údaj o RPMN. V danom prípade ročná

úroková sadzba v zmluve bola vo výške 17,30 %, čo z logiky veci vedie k záveru, že RPMN, ktorá má zahŕňať aj ďalšie vstupy (poplatky, atď), musí byť minimálne vo výške 17,30 %. V danom prípade však žalovaná do zmluvy uviedla údaj 9,78 %, ktorý celkom zjavne nezodpovedal realnej výške RPMN. Zo všeobecne známej definície RPMN je zrejmé, že vyjadruje celkovú mieru úvery zohľadňujúc nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom (ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) (eng. Annual Percentage Rate - APR) je pre spotrebiteľov najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru. Náklady sú v tomto prípade suma, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičanú sumu. RPMN teda vyjadruje celkovú úrokovú mieru úveru alebo pôžičky, lebo zohľadňuje nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom.), preto má súd za to, že v danom prípade vyjadrenie RPMN je klamlivé, keďže zavádza spotrebiteľa ohľadom výhodnosti úveru a ohľadom celkovej určítosti zmluvy, preto uvedenie celkom nesprávnej výšky RPMN spôsobuje obdobný následok ako jej neuvedenie, preto podľa názoru súdu uvedené spôsobuje s odkazom na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť.

34. Žalovaná mala vedomosť o existencii právnej normy, ktorá pojednáva o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, pretože uverejnením právneho predpisu v Zbierke zákonov sa prezumuje, že táto skutočnosť sa stane známa všetkým, ktorých sa týka, o to viac podnikateľa, ktorý na základe tejto právnej normy postupuje pri vykonávaní svojej podnikateľskej činnosti.

35. Nadväzujúc na uvedené právne predpisy podporené rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR. v naznačených súvislostiach súd zastáva názor, že určovací petit je relevantný a znamená odstránenie spornosti práva žalobkyne alebo neistoty v jej právnom vzťahu so žalovanou, jej právo ako právo spotrebiteľa domáhať sa určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru vyplýva priamo z právneho predpisu, a teda z § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch. V záujme zabezpečenia právnej istoty žalobkyne - spotrebiteľky súd teda žalobe v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru žalobe vyhovel.

36. Ďalej sú predmetom sporu tri zmluvné podmienky, ktoré už boli predtlačené zo strany žalovanej v texte zmluvy. Už táto skutočnosť sama o sebe vylučuje to, že by boli individuálne dojednané. Navyše nepredstavujú ani hlavný predmet plnenia, ani cenu a preto nie sú vylúčené zo súdneho prieskumu ich neprijateľnosti. Následne preto sa súd zaoberal tým, či predstavujú vyvážený právny vzťah medzi zmluvnými stranami a či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v ich právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa

37. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa poplatku za správu úveru, súd odkazuje na rozsudok V. I. I. U.. XC/XXX/XXXX zo dňa 20.8.2013, z ktorého plynie, že uvedený súd právoplatným rozsudkom určil, že spomenutý poplatok za správu úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

38. Aj tunajší súd má za to, že sa jedná o podmienku neprijateľnú a stotožňuje sa s rozhodovacou líniou na ktorú odkázal V. I. I. a argumentačne ju podporujúc aj závermi Vrchného krajinského súdu Karlsruhe z 3. mája 2011 (17 U 192/10), podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku). To platí aj pri poplatku za vedenie úverového účtu, keď vedenie úverového účtu nepredstavuje samostatnú odpltnú službu banky klientovi, práve naopak slúži výhradne záujmom banky. Pri splácaní úveru banke, slúži úverový účet v prvom rade účtovným, resp. zúčtovacím účelom banky, ktorá prostredníctvom svojho vnútorného vedenia účtov vo vlastnom záujme sleduje stav plnenia úverového vzťahu dlžníkom. Naproti tomu spotrebiteľ, ktorý si pravidelne plní svoju povinnosť splácať úver - dlh, nie je na vedenie osobitného účtu bankou, s cieľom mať o splácaní úveru prehľad, odkázaný.

39. Účtovaný poplatok za správu úveru ako mesačný paušál bol súčasťou formulárovej zmluvy, ktorá nebola individuálne dojednaná, a preto v súlade s ustanovenia § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Citované ustanovenie obsahuje interpretačné pravidlo, je špeciálnym ustanovením pre právny režim spotrebiteľských zmlúv a vychádza z čl. 5 Smernice 93/13 EHS, ktorý ukladá, aby podmienky v spotrebiteľských zmluvách boli vypracované v jednoduchom, zrozumiteľnom jazyku a

v prípade pochybnosti o zmysle podmienky má prednosť interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Len všeobecné stanovenie poplatku za správu úveru ako mesačného paušálu s odkazom na Sadzobník poplatkov žalovaného súd prvej inštancie správne posúdil dojednanú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú, a preto ani v tejto časti odvolanie žalovaného nebolo dôvodné. Za účtovaný poplatok za správu úveru (mesačný paušál) žalovaný neposkytoval žalobcom žiadne plnenie, ktoré by predstavovalo protihodnotu tohto poplatku. (viď napr. závery rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/72/2016 zo dňa 24.9.2017)

40. Čo sa týka zmluvnej podmienky v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 2., v znení: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil s VOP a Úverovými podmienkami, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so Sadzobníkom a súhlasí s ním.“, tu sa žiada uviesť, že o tejto už bolo právoplatne rozhodnuté vo vzťahu k žalovanej rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 9C/2/2014 zo dňa 16.9.2015, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/41/2016 zo dňa 27.4.2017. So závermi súdov sa súd aj v tejto veci stotožňuje a na ne odkazuje citujúc z rozhodnutia Okresného súdu Kežmarok: „Iná situácia z hľadiska neprijateľnosti zmluvných podmienok nastáva pri ustanovení článku II Záverečné ustanovenia, bod 2 Zmluvy o úvere (AD2 žaloby), kde súd musí jednoznačne konštatovať, že toto vyhlásenie žalobcov v 1. a 2. rade obsiahnuté v tomto ustanovení nie je pravdivé. Z vykonaného dokazovania, najmä z odôvodnenia žaloby ako aj z výsluchu žalobkyne v 2. rade vyplýva, že im neboli pri podpise predložené Všeobecné obchodné podmienky vydané žalovaným s účinnosťou od 1.8.2002, Obchodné podmienky pre banky pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaním súkromným klientom a MIKRO podnikateľom účinné od 1.7.2007. Žalovaný toto tvrdenie žalobcov v 1. a 2. rade v priebehu konania nevyvrátil napr. predložením týchto dokumentov obsahujúcich podpis žalobcov v 1. a 2. rade svedčiaci o tom, že sa s ich obsahom skutočne oboznámili. Toto vyhlásenie nie je pravdivé a nezodpovedá skutočnosti, pričom skutočne prenáša dôkazné bremeno, napr. v tomto súdnom konaní ohľadne tohto ustanovenia na žalobcov, hoci by ho mal niesť žalovaný. Rovnako žalovaný, na ktorom by malo v tomto prípade ležať dôkazné bremeno nepreukázal, že skutočne informoval žalobcov v 1. a 2. rade o skutočnostiach uvedených podľa § 37 ods. 2 zákon o bankách, ktoré priemerný spotrebiteľ nemôže poznať. Preto je v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka táto zmluvná podmienka neprijateľná, čo súd v súlade s ustanovením § 153 ods. 3 O.sp. vyslovil v prvom odseku výrokovvej časti tohto rozsudku. Toto ustanovenie Zmluvy o úvere je tak v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné.“ a z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (body 12 a 13 rozsudku): „Odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora z 27.02.2014 vo veci sp. zn. C-470/12, bod 41, v ktorom Súdny dvor výslovne deklaroval, že „možnosť súdu skúmať nekalosúťažné podmienky aj bez návrhu predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby bol jednotlivý spotrebiteľ viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, P., C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a K. P., C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25)“ a „Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednanja v štandardnej formulárovej zmluve, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je potrebné súhlasiť s názorom súdu 1. inštancie s tým, že predmetné ustanovenie VOP neprijateľným spôsobom prenáša dôkazné bremeno na žalobcov. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie z 24.03.2014, č. I., ktorým žalovanému bola uložená pokuta 10.000 Eur pre porušenie zákazu upierať spotrebiteľovi právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách tým, že dojednal so spotrebiteľmi zmluvy, ktoré okrem iného obsahujú totožné vyhlásenie dlžníka ako v prejedávanom prípade cit.“ Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) OZ, ktorá má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciálnemu uplatneniu jeho práv na súde a u iných štátnych orgánov, keďže spotrebiteľ už len v dôsledku predmetnej zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Uvedenými zmluvnými podmienkami sa na spotrebiteľa taktiež neprijateľne prenáša dôkazné bremeno v otázke oboznámenia sa s esenciálnymi informáciami podstatnými pre posúdenie vhodnosti a únosnosti úveru podľa zmluvy v kontexte jeho majetkových pomerov a finančných možností. V ustanoveniach § 4 a § 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, sú priamo definované

informačné povinnosti veriteľa a taktiež z ustanovenia § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že veriteľ je povinný pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pri zohľadnení skutočností uvedených v zákone. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Priemerný spotrebiteľ nemusí byť znalý povinností, ktoré veriteľovi ukladá zákon. Taktiež odvolací súd poukazuje na právoplatný rozsudok V. I. C. I. z 6.3.2013, sp.zn. 3C 234/2012, ktorým bola rovnaká zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú. Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ udržiava protiprávny stav, navyiac zákonom explicitne zakázaný. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).“

41. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 4. zmluvy o splátkovom úvere v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, s tým, že vo vzťahu k žalovanému bola táto zmluvná podmienka opakovane určená za neprijateľnú. Ide príkladom o tieto rozsudky: Okresného súdu Prešov, sp. zn. 14Csp/160/2019, zo 7.10.2020, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 15CoCsp/23/2020, z 11.2.2021; rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 20Csp/171/2019, zo 17.8.2020, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 7CoCsp/55/2020, z 24.6.2021; rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 29Csp/135/2019, z 8.4.2020, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 7CoCsp/5/2021, z 29.4.2021; rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32Csp/136/2019, z 31.3.2021; rozsudok Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 1Csp/38/2019, z 2.12.2019, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5CoCsp/14/2020, z 15.7.2021; rozsudok Okresného súdu Svidník, sp. zn. 4Csp/39/2019, z 3.3.2020, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 18CoCsp/36/2020, z 28.9.2021.

42. S prihliadnutím na uvedené tunajší súd ani v prejednávanej veci nevidí žiadne dôvody pre odklon od týchto súdnou praxou ustálených právnych názorov.

43. Záverom ešte vo vzťahu k praktickému dosahu uvedených určovacích petitov, ktorý ako jednu zo zásadných námietok vznášala žalovaná, súd poukazuje na to, že vytvárajú základ pre žalobkyňu v odstránení spornosti práva, (jej práva vyplývajúceho priamo z právneho predpisu - určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti a použitia neprijateľných podmienok), ktorým dodávateľ využil svoje dominantné postavenie a následný priestor na domáhanie sa prípadných ďalších nárokov plynúcich z porušovania práv spotrebiteľa.

44. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Nakoľko bola v spore v celom rozsahu úspešná žalobkyňa, má voči neúspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

45. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.). Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.